

Seat No. : _____

MA-101

May-2018

B.Com., Sem.-IV

CE-203 (A) : Cost Accountancy - II

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. ઈન્દુ લિમિટેડે 2017-2018ના વર્ષ દરમિયાન 40% ઉત્પાદન શક્તિએ 4,000 કેલક્યુલેટર બનાવીને વેચ્યા. તા. 31-03-2018ના રોજ પૂરા થતા વર્ષની ઉત્પાદન પડતર નીચે મુજબ હતી :

14

વિગત	₹
માલસામાન	5,00,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	4,00,000
પ્રત્યક્ષ ખર્ચા	3,00,000
કારખાનાના પરોક્ષ ખર્ચ (60% ચલિત)	5,00,000
ઓફિસના પરોક્ષ ખર્ચ (સ્થિર)	1,00,000
વેચાણ-વિતરણના પરોક્ષ ખર્ચ (40% ચલિત)	2,00,000
વેચાણ	23,00,000

2018-2019 માટે અંદાજવામાં આવ્યું છે કે :

- (1) પૂરેપૂરી ઉત્પાદન શક્તિએ ઉત્પાદન કરવામાં આવશે.
- (2) ઉત્પાદિત એકમોના 80% એકમોનું વેચાણ થશે.
- (3) એકમદીઠ માલસામાન, મજૂરીના ખર્ચા અને પ્રત્યક્ષ ખર્ચા અનુક્રમે 20%, 25% અને ₹ 25થી વધશે.
- (4) કારખાનાના, ઓફિસના અને વેચાણ-વિતરણના સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચા અનુક્રમે ₹ 3,00,000, ₹ 1,50,000, ₹ 2,80,000 થી વધશે.
- (5) ચલિત વેચાણ-વિતરણના પરોક્ષ ખર્ચા એકમદીઠ 25% થી વધશે.
- (6) પડતર ઉપર નફાનો દર ગયા વર્ષ જેટલો જ રહેશે.

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી નીચેનાં પત્રકો તૈયાર કરો :

- (I) 2017-18ના વર્ષ માટે કુલ તેમજ એકમદીઠ પડતરનું પત્રક.
- (II) 2018-19ના વર્ષ માટે અંદાજી નફો અને પડતર દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

શ્વેતા લિમિટેડની નીચેની માહિતી તા. 31-03-2018 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે પ્રાપ્ત થાય છે. તેના આધારે પડતરનું પત્રક તૈયાર કરો :

14

વિગત	01-04-2017 ₹	31-03-2018 ₹
તૈયાર માલનો સ્ટોક	15,000	90,000
કાચા માલનો સ્ટોક	50,000	25,000

	₹
કાચા માલની ખરીદી	4,50,000
ચંત્રો પર ઘસારો	5,000
ફર્નિચર પર ઘસારો	5,000
કારખાનાનું ભાડું	10,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	1,50,000
વેચાણ	8,25,000
પગાર	10,000
આવકમાલ ગાડાભાડું	50,000
જાવકમાલ ગાડાભાડું	5,000
પાવર	15,000
આવકવેરો	10,000
દાન-સખાવત	20,000
જાહેરાત ખર્ચ	10,000
પેકિંગ ખર્ચ	15,000
ઓફિસ ભાડું	15,000
મેનેજરનો પગાર	40,000
(કારખાના ખર્ચ અને ઓફિસ ખર્ચનું પ્રમાણ 1:1)	
ડ્રોઈંગ ઓફિસના ખર્ચા	25,000
કાઉન્ટીંગ હાઉસનો પગાર	25,000
સેલ્સમેનનો પગાર	25,000
ડિલિવરી વાહનના ખર્ચા	20,000

પડતરનું પત્રક બનાવી નીચેની ટકાવારી શોધો :

- (1) કારખાનાના પરોક્ષ ખર્ચાની પ્રત્યક્ષ મજૂરી સાથેની ટકાવારી
- (2) ઓફિસના પરોક્ષ ખર્ચની કારખાના પડતર સાથેની ટકાવારી
- (3) વેચાણ વિતરણ પરોક્ષ ખર્ચની વેચેલ માલની ઉત્પાદન પડતર સાથેની ટકાવારી.

વધુમાં જાણવા મળ્યું છે કે શ્વેતા લિમિટેડને એક ખાસ મશીન બનાવવાનો ઓર્ડર મળે તેમ છે. આ માટે કાચો માલ ₹ 1,40,000નો વપરાશે અને મજૂરી ખર્ચ ₹ 40,000 થશે. વેચાણ કિંમત પર 20% નફો મેળવવા ઈચ્છે છે તે માટે મશીનની વેચાણ કિંમત કેટલી રાખવી તે દર્શાવતું ટેન્ડર પત્રક તૈયાર કરો.

2. કવિશા લિ.ની તા. 31-03-2018ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષના નાણાકીય હિસાબોની માહિતી નીચે મુજબ હતી : 14

વિગત	₹
પ્રત્યક્ષ કાચા માલની પડતર	50,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	30,000
કારખાનાના શિરોપરી ખર્ચ	10,000
વહીવટી ખર્ચ	21,000
વેચાણ શિરોપરી ખર્ચ	42,000
ઘાલખાધ	3,000
માંડી વાળેલ પાઘડી	4,000
કાયદાકીય ખર્ચ	5,000
મળેલ પરચૂરણ આવક	5,000
મળેલ ચાલુ ખાતાનું વ્યાજ	6,000
વેચાણ (40,000 એકમો)	1,00,000
આખર સ્ટોક : તૈયાર માલ (10,000 એકમો)	13,200
અર્ધતૈયાર માલ (પ્રાથમિક પડતરે બંને ચોપડામાં)	20,000

પડતરના હિસાબોમાંથી નીચેની માહિતી મળે છે :

- (1) વપરાયેલ કાચા માલની પડતર અને પ્રત્યક્ષ મજૂરી ખર્ચ તેની ખરેખર પડતર કિંમતે દર્શાવેલ છે.
- (2) કારખાનાના શિરોપરી ખર્ચ પ્રાથમિક પડતરના 20% છે.
- (3) વહીવટી શિરોપરી ખર્ચ ઉત્પાદિત એકમદીઠ ₹ 0.48.
- (4) વેચાણ-વિતરણના શિરોપરી ખર્ચ વેચેલ એકમદીઠ ₹ 1 છે.

તૈયાર કરો : (I) પડતરનું પત્રક

(II) નાણાકીય હિસાબો મુજબનું નફા-નુકસાન ખાતું

(III) પડતરના અને નાણાકીય હિસાબો દ્વારા દર્શાવાતા નફાનું મેળવણી પત્રક.

અથવા

(અ) સલોની લિ. નું તા. 31-03-2018ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષનું નફા-નુકસાન ખાતું નીચે મુજબ છે : 7

ઉ. નફા-નુકસાન ખાતું જ.

વિગત	રકમ ₹	વિગત	રકમ ₹
માલસામાન ખર્ચ	40,000	વેચાણ (8,000 એકમ)	1,20,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	20,000	તૈયાર માલનો સ્ટોક (2,000 એકમો)	14,000
કારખાનાના પરોક્ષ ખર્ચ	10,000		
કાચો નફો	64,000		
	1,34,000		1,34,000
વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચ	10,000	કાચો નફો	64,000
વેચાણ ખર્ચ	38,000	મળેલ વ્યાજ અને ડિવિડન્ડ	2,000
ચંત્ર વેચાણની ખોટ	2,000	રોકાણો વેચાણનો નફો	2,000
માંડી વાળેલ પાઘડી	2,000		
ઘાલખાધ	2,000		
ચોખ્ખો નફો	14,000		
	68,000		68,000

પડતરના હિસાબો તપાસતાં નીચેની માહિતી મળેલ છે :

- (1) માલસામાન અને મજૂરી ખર્ચ તેની ખરેખર પડતર કિંમતે દર્શાવેલ છે.
- (2) કારખાનાના પરોક્ષ ખર્ચ, પ્રાથમિક પડતરના 20% લેખે ગણવામાં આવેલ છે.
- (3) વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચ એકમદીઠ ₹ 0.80 લેખે ગણવામાં આવે છે.
- (4) વેચાણ ખર્ચ એકમદીઠ ₹ 4.50 લેખે ગણવામાં આવે છે.

ઉપરની વિગતોને આધારે :

- (i) પડતરનું પત્રક, અને
- (ii) મેળવણીનું પત્રક તૈયાર કરો.

(બ) ટૂંકનોંધ લખો :

- (1) પડતરના હિસાબો મુજબનો નફો અને નાણાકીય હિસાબો મુજબનો નફો જુદો હોવાનાં કારણો.
- (2) પરોક્ષ ખર્ચની પડતરના હિસાબોમાં ઓછી વસૂલાત અને વધુ વસૂલાત.

3. આત્મવહીલ હોસ્પિટલ ઈન્ટેન્સીવ કેર યુનિટ ચલાવે છે. તેના માટે તા. 01-06-2017ના રોજ ₹ 60,000ના માસિક ભાડે એક મકાન હોસ્પિટલ માટે 10 માસ માટે (31-03-2018 સુધી) ભાડે રાખેલ છે. હોસ્પિટલમાં 60 પથારીઓની વ્યવસ્થા છે અને જરૂરિયાત ઉભી થાય તો 10 વધારાની પથારી ગોઠવી શકાય તેમ છે. હોસ્પિટલનો કાયમી સ્ટાફ નીચે મુજબ છે :

2 સુપરવાઈઝર દરેકનો માસિક પગાર ₹ 25,000

8 નર્સ દરેકનો માસિક પગાર ₹ 5,000

6 વોર્ડબોય દરેકનો માસિક પગાર ₹ 5,000

હોસ્પિટલ દર્દીઓની સારવાર માટે વર્ષના બધા જ દિવસ ખુલ્લી રાખવામાં આવતી હતી. 31-03-2018 સુધીના આંકડા :

નીચેની વિગતો આપે છે :

(1) 120 દિવસ સુધી હોસ્પિટલ પૂર્ણ કાર્યક્ષમતાથી, દરરોજ 60 પથારીઓનો વપરાશ થયો હતો.

(2) 80 દિવસ 30 પથારીઓનો સરેરાશ ઉપયોગ થયો હતો.

(3) જ્યારે વધારાની પથારીઓ ગોઠવવાની થાય ત્યારે દરેક પથારી દીઠ હોસ્પિટલ ₹ 250 દૈનિક ભાડું આપી બહારથી વ્યવસ્થા કરતી હતી. તેનું આ સમય દરમિયાનું ભાડું ₹ 1,00,000 ચૂકવ્યું હતું. એક દિવસે વધુમાં વધુ 10 વધારાની પથારી ગોઠવી શકાય છે. આ વધારાની વ્યવસ્થા ઉપરના મુદ્દા નં (1) માં દર્શાવેલ 120 દિવસ દરમિયાન કરવામાં આવી હતી.

બહારથી આવનાર ડોક્ટરો નિષ્ણાતોને તેમણે આપેલી સેવા મુજબ વળતર અપાયું હતું. જે ₹ 60,000 માસિક થવા જાય છે.

બીજા આ સમય દરમિયાનના ખર્ચા નીચે મુજબ હતા :

વિગત	રકમ(₹)
દવા અંગેનો ખર્ચો	₹ 5,00,000
એક્સ-રે, ઓક્સિજન વગેરેનો ખર્ચ	₹ 4,00,000
કપડા, ચાદર અને ઓશિકાના કવર વગેરેની ધોલાઈ	₹ 3,00,000
દર્દીઓને સેવા અંગેનો ખર્ચ	₹ 2,00,000
મકાનનો નિભાવ અને મરામત ખર્ચ (સ્થિર)	₹ 2,00,000
સામાન્ય વહીવટી ખર્ચ (સ્થિર)	₹ 1,00,000

જો દર્દીઓ પાસેથી પ્રતિદિનના ₹ 500 ચાર્જ વસૂલ કરવામાં આવતો હોય તો દર્દી દીઠ તેમજ કુલ વર્ષનો નફો કે નુકસાન શોધી કાઢો.

અથવા

(અ) તીર્થ ટ્રાન્સપોર્ટ કંપની 5 ટન શક્તિ ધરાવતી એક ટ્રક સંબંધી નીચે પ્રમાણે માહિતી પૂરી પડે છે :

7

ટ્રકની પડતર	₹ 8,00,000
ભંગાર કિંમત	10%
અંદાજિત આયુષ્ય	12 વર્ષ
ડ્રાઈવરનો પગાર	માસિક ₹ 25,000
મદદનીશ તથા કલીનરનો પગાર	માસિક ₹ 20,000
કર	વાર્ષિક ₹ 1,80,000
વીમો	વાર્ષિક ₹ 1,20,000
સામાન્ય ખર્ચનો ભાગ	વાર્ષિક ₹ 60,000
મરામત અને નિભાવ	માસિક ₹ 10,000

ડિઝલ, ઓઈલ વગેરે ટ્રીપ દીઠ ₹ 150 દરેક બાજુનું

આ ટ્રક એક શહેરથી બીજા શહેર વચ્ચે એક બાજુના 100 કીલોમીટરના અંતરે માલનું વહન કરે છે. રોજની 2 (બે) રાઉન્ડ ટ્રીપ કરવામાં આવે છે અને માસિક 25 દિવસ દોડે છે. જતા ફેરામાં પૂર્ણ ક્ષમતા સુધીનું નૂર મળે છે અને વળતા ફેરામાં 50% લેખે નૂર મળે છે.

ઉપરની માહિતી પરથી ટન કિલોમીટર દીઠ સેવા પડતર શોધો.

(બ) ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે)

7

- (1) સેવા પડતર પદ્ધતિ
- (2) સેવા પડતર પદ્ધતિના લક્ષણો
- (3) સ્થિર અને ચલિત ખર્ચા

4. રૂપેશ બિલ્ડર્સનું તા. 31-03-2018ના રોજનું કાર્યું સર્વેચું નીચે મુજબ છે :

14

વિગત	ઉધાર ₹	જમા ₹
જમીન અને મકાન	1,00,000	
લોણદારો		20,000
દેવીહૂંડી		15,000
રોકડ હાથ પર અને બેન્કમાં	9,000	
ઉપાડ અને મૂડી	35,000	2,00,000
કરાર ખાતું :		
મોકલેલ માલસામાન	70,000	
પ્લાન્ટ (01-04-2017ના રોજ મોકલેલ)	80,000	
ચૂકવેલ મજૂરી	90,000	
કરાર અંગે ચૂકવેલ પરચૂરણ ખર્ચા	40,000	2,80,000
કરાર આપનારનું ખાતું :		1,89,000
(પ્રમાણિત કામના 90% પ્રમાણે મળેલ રોકડ)		
	4,24,000	4,24,000

કરાર કિંમત ₹ 4,00,000 છે. કરાર તા. 01-04-2017ના રોજ શરૂ થયો હતો. કરાર ખાતે ઉધારેલ પ્લાન્ટ અને માલસામાનમાંથી ₹ 7,000 ની કિંમતનો પ્લાન્ટ અને ₹ 8,000ની કિંમતનો માલસામાન જગ્યા પરથી ચોરાઈ ગયો છે. તા. 31-03-2018ના રોજ ₹ 10,000ની કિંમતનો પ્લાન્ટ સ્ટોર્સમાં પરત કરવામાં આવ્યો હતો. કરારની જગ્યા પર માલસામાનની કિંમત ₹ 39,300 હતી અને કરેલ પણ પ્રમાણિત નહિ થયેલ કાર્યની પડતર ₹ 70,000 હતી.

પ્લાન્ટ ઉપર વાર્ષિક 10% લેખે અને જમીન અને મકાન ઉપર વાર્ષિક 10% લેખે ધસારાની જોગવાઈ કરો. કરાર અંગેના પરચૂરણ ખર્ચા ₹ 20,000 ચૂકવવાના બાકી છે. રોકડના ધોરણે 2/3 નફો, નફા-નુકસાન ખાતે લઈ જઈ કરાર ખાતું અને 31-03-2018ના રોજનું પાકું સરવૈયું પણ તૈયાર કરો.

અથવા

(અ) નીચેની માહિતી કેવન ઉત્પાદક કંપનીના બજેટમાંથી લેવામાં આવી છે :

પ્રત્યક્ષ માલસામાન		₹ 2,10,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી :		
હાર્ડવેર વિભાગ (8,000 કલાક)	₹ 40,000	
સોફ્ટવેર વિભાગ (10,000 કલાક)	₹ 50,000	₹ 90,000
કારખાનાના શિરોપરી ખર્ચા :		
હાર્ડવેર વિભાગ	₹ 80,000	
સોફ્ટવેર વિભાગ	₹ 1,00,000	₹ 1,80,000
વહીવટી ખર્ચા		₹ 1,20,000
વેચાણ શિરોપરી ખર્ચા		₹ 70,000
વિતરણ શિરોપરી ખર્ચા		₹ 80,000

કંપની સમાવેશી પડતર પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરે છે. એમ માનીને નીચેની ગણતરી કરો :

(1) પ્રાપ્ત આંકડાને આધારે શિરોપરી ખર્ચનું પત્રક બનાવો જેમાં આપેલ સંજોગોમાં શિરોપરી ખર્ચ વસુલાતના દર ગણવા માટેનો આધાર જણાવો.

(2) આ રીતે ગણેલ શિરોપરી ખર્ચને આધારે નીચેના જોબ અંગે પડતરનો અંદાજ નક્કી કરો :

પ્રત્યક્ષ માલસામાન : X 20 કિલો, ₹ 5 એક કિલો લેખે
 Y 10 કિલો, ₹ 20 એક કિલો લેખે
 પ્રત્યક્ષ મજૂરી : હાર્ડવેર વિભાગ : 60 કલાક
 સોફ્ટવેર વિભાગ : 80 કલાક
 (કલાકદીઠ પડતરના આધારે)

(બ) ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે)

- (1) જોબ પડતર પદ્ધતિની લાક્ષણિકતાઓ
- (2) સ્વયંભાવ વર્ધક કલમ
- (3) જોબ પડતર પદ્ધતિના ફાયદા

5. નીચે જણાવેલ દરેક પેટા પ્રશ્નોના એક કરતાં વધુ જવાબો આપેલ છે. પરંતુ તે પૈકી ફક્ત એક જ જવાબ સાચો છે. તમારે સાચો જવાબ પસંદ કરીને તેના સમર્થનમાં જરૂરી ગણતરી કે સમજૂતી દર્શાવવાની છે. (ગમે તે સાત)

14

- (1) નીચેની વિગતો પરથી કુલ માસિક ટન-કિલોમીટર શોધો :

લબ્ધિ ટ્રાન્સપોર્ટ કંપની એક શહેરથી બીજા શહેર વચ્ચે એક બાજુના 40 કિલોમીટરના અંતરે માલનું વહન કરે છે. જતા ફેરામાં પૂર્ણ ક્ષમતા સુધીનું નૂર મળે છે. (ટ્રકની ક્ષમતા 8 ટન) અને વળતા ફેરામાં ક્ષમતાના 50% જેટલું નૂર મળે છે. દરરોજની એક રાઉન્ડ ટ્રીપ શક્ય બને છે. ટ્રક મહિનામાં સરેરાશ 25 દિવસ દોડે છે.

- (A) 8,000 (B) 16,000
(C) 10,000 (D) 12,000

- (2) કિરીટ ટ્રાવેલ્સ કંપનીની બસ માટે નીચેની માહિતી પરથી પેસેન્જર કિલોમીટર દીઠ ભાડું શોધો :

કિલોમીટર	1	2	3	4	5
પેસેન્જર્સ	5,000	10,000	8,000	4,000	1,000

સ્થિર ખર્ચા ₹ 1,80,000 અને ચલિત ખર્ચા ₹ 4,50,000 છે. ચોખ્ખી કમાણીના 25% લેખે નફો મેળવવો હોય તો પેસેન્જર કિ.મિ. દીઠ ભાડું શોધો.

- (A) 15 (B) 11.25
(C) 12 (D) એકપણ નહિ

- (3) જો કંપનીમાં પ્રાથમિક પડતર, રૂપાંતર પડતર અને કુલ કારખાના પડતર અનુક્રમે ₹ 1,22,000, ₹ 3,00,000 અને ₹ 4,10,000 હોય તો તેનો પ્રત્યક્ષ મજૂરી ખર્ચકેટલો હશે ?

- (A) 12,000 (B) 17,000
(C) 85,000 (D) એકપણ નહિ

- (4) વર્ષ 2017માં માલસામાનની પડતર અને પ્રત્યક્ષ મજૂરીની એકમ દીઠ પડતર ₹ 200 અને ₹ 400 છે. 2018ના વર્ષમાં માલસામાનની પડતરમાં 50% વધારો અને મજૂરીની પડતરમાં 7% ઘટાડો થયો. બંનેની કુલ પડતરમાં ટકાવારીની દ્રષ્ટિએ પડતરના કેટલા ટકા વધારો થયો હશે ?

- (A) 50% (B) 7%
(C) 21.33% (D) 12%

- (5) નીચેના પૈકી કઈ વિગત પડતરના હિસાબો મુજબના અને નાણાકીય હિસાબોના નકામાં તફાવત ઊભો કરતી નથી ?

- (A) સ્ટોક મૂલ્યાંકનની જુદી જુદી પદ્ધતિ
(B) મિલકતો પર ઘસારો ગણવાની જુદી જુદી પદ્ધતિ
(C) ભાડે રાખેલ કારખાનાના મકાનનું ચૂકવેલ ભાડું
(D) પરોક્ષ ખર્ચની પડતરમાં વધુ વસૂલાત કે ઓછી વસૂલાત

- (6) જ્યારે નાણાકીય હિસાબો પ્રમાણે નફો ₹ 15,000 છે. પડતર અને નાણાકીય હિસાબો અંગે સ્ટોકની માહિતી નીચે મુજબ છે :

વિગત	પડતર હિસાબો (₹)	નાણાકીય હિસાબો (₹)
તૈયાર માલનો શરૂનો સ્ટોક	24,000	18,000
તૈયાર માલનો આખર સ્ટોક	28,000	25,000

પડતર હિસાબો પ્રમાણે નફો કેટલો હશે ?

- (A) 12,000 (B) 18,000
(C) 24,000 (D) 6,000
- (7) નીચેના વિધાનો પૈકી કયું વિધાન સાચું નથી ?
- (A) EBQનો ખ્યાલ એ EOQના ખ્યાલને મળતો આવે છે.
(B) જોબ પડતર પદ્ધતિમાં દરેક જોબ માટે પડતરનું પત્રક બનાવવામાં આવે છે.
(C) બેચ પડતર પદ્ધતિ એ જોબ પડતર પદ્ધતિનું જ અલગ સ્વરૂપ છે.
(D) જોબ પડતર પદ્ધતિ ઓઈલ રીફાઈનરી ઉદ્યોગ માટે ખુબ જ અનુકૂળ છે.
- (8) નીચેની માહિતી જોબ નં. 999 માટે આપવામાં આવી છે :

પ્રત્યક્ષ માલસામાન ₹ 45,200

પ્રત્યક્ષ મજૂરી ₹ 32,000

કારખાનાના પરોક્ષ ખર્ચા મજૂરીના 40%

અન્ય ખર્ચા કારખાના પડતરના 20%

ટેન્ડરની વેચાણ કિંમત પર 10% નફો ગણવાનો છે. જોબ નં. 999ની ટેન્ડર કિંમત કઈ હશે ?

- (A) 12,000 (B) 1,81,800
(C) 1,20,000 (D) 1,18,800

- (9) સ્વયં ભાવવર્ધક કલમ એટલે

- (A) પડતર વત્તા કરાર
(B) માલ-મજૂરીના ભાવવધારાને કારણે કરારની કિંમતમાં વધારો
(C) કરારની પડતર કિંમત + નફો
(D) પ્રતિ વર્ષ નિયત ટકાવારીએ વધતી કરાર કિંમત

- (10) કરાર ખાતાં મુજબ નફો ₹ 50,000 અંદાજિત. કરાર ખાતા મુજબનો અંદાજિત નફો ₹ 30,000, પ્રમાણિત કામ ₹ 80,000 અને કરાર કિંમત ₹ 2,00,000, કેટલો નફો નફાનુકસાન ખાતે લઈ જવામાં આવશે ?

- (A) 12,000 (B) 20,000
(C) 13,333 (D) 8,000

MA-101

May-2018

B.Com., Sem.-IV**CE-203 (A) : Cost Accountancy - II****Time : 3 Hours]****[Max. Marks : 70**

1. Indu Ltd. has produced and sold 4000 units of Calculator at its 40% capacity in the year 2017-2018. The details are as under for the year ended 31-03-2018 : **14**

Particulars	₹
Materials	5,00,000
Direct Labour	4,00,000
Direct expenses	3,00,000
Factory indirect expenses (60% Variable)	5,00,000
Office indirect expenses (Fixed)	1,00,000
Selling and Distribution expenses (40% Variable)	2,00,000
Sales	23,00,000

Estimate for the year 2018-2019

- (1) The output will be at its full production capacity.
- (2) 80% of the units produced will be sold.
- (3) Cost of raw materials, wages and direct expenses per unit will increase 20%, 25% and ₹ 25 respectively.
- (4) Factory, office and selling and distribution overheads (Fixed) will increase by ₹ 3,00,000, ₹ 1,50,000 and ₹ 2,80,000 respectively.
- (5) Variable selling and distribution expenses will increase by 25% per unit.
- (6) The rate of profit on cost will remain same as per the last year.

Prepare :

- (I) A statement of cost showing total as well as per unit cost for the year 2017-18.
- (II) A Statement showing estimated profit and cost for the year 2018-19.

OR

Following information of Shweta Ltd. is available for the year ended on 31-03-2018.

14

Prepare cost sheet :

Particulars	01-04-2017 ₹	31-03-2018 ₹
Stock of finished goods	15,000	90,000
Stock of Raw Materials	50,000	25,000

Particulars	₹
Purchase of raw materials	4,50,000
Depreciation on machinery	5,000
Depreciation of furniture	5,000
Factory Rent	10,000
Direct wages	1,50,000
Sales	8,25,000
Salary	10,000
Carriage inward	50,000
Carriage Outward	5,000
Power	15,000
Income Tax	10,000
Donation	20,000
Advertisement Expenses	10,000
Packing Expenses	15,000
Office Rent	15,000
Manager's Salary	40,000
(Factory Exp. and Office Exp. Ratio 1:1)	
Drawing office expenses	25,000
Counting House Salary	25,000
Salesman Salary	25,000
Expenses for delivery van	20,000

Find out following percentage after preparing cost sheet :

- (1) Percentage of factory overheads with direct labour
- (2) Percentage of office overheads with factory cost
- (3) Percentage of selling and distribution expenses with production cost of goods sold.

In Addition, it comes to knowledge that Shweta Ltd. will receive an order for manufacturing special machine. For this special order, consumption of material is estimated ₹ 1,40,000 and expenses for labour will be ₹ 40,000. Company desire to earn profit at 20% on selling price.

Prepare Tender Sheet and decide the selling price.

2. The Following figures are available from Kavisha Ltd.'s financial accounts for the year ended 31-03-2018 :

14

Particulars	₹
Direct Materials consumption	50,000
Direct wages	30,000
Factory overheads	10,000
Administration overheads	21,000
Selling and Distribution overheads	42,000
Bad debts	3,000
Goodwill written off	4,000
Legal Charges	5,000
Miscellaneous Income Received	5,000
Interest on current Account Received	6,000
Sales (40,000 Units)	1,00,000
Closing Stock :	
Finished Stock (10,000 Units)	13,200
Work-in-progress (At Prime cost in both books)	20,000

The Cost Accounts reveal :

- (1) Direct material consumption and direct wages are charged at actual cost.
- (2) Factory overheads at 20% on prime cost
- (3) Administration overheads at ₹ 0.48 per unit of production
- (4) Selling and distribution overheads at ₹ 1 per unit sold. Prepare :
 - (I) Cost Sheet
 - (II) Financial Profit and Loss Account.
 - (III) Reconciliation Statement of profit or loss as per cost accounts and financial accounts.

OR

(A) Following is the Trading Account and Profit & Loss Account of Saloni Limited for the year ended on 31-03-2018 :

Dr.		Cr.	
Profit and Loss Account			
Particulars	Amount ₹	Particulars	Amount ₹
To Materials	40,000	By Sales (8,000 Units)	1,20,000
To Direct Labour	20,000	By Finished Stock (2,000 Units)	14,000
To Factory expenses	10,000		
To Gross Profit	64,000		
	1,34,000		1,34,000
To Administration expenses	10,000	By Gross Profit	64,000
To Sales expenses	38,000	By Interest and Dividend	2,000
To Loss on Sale of Machinery	2,000	By Profit on Sale of Investment	2,000
To Goodwill written off	2,000		
To Bad debts	2,000		
To Net Profit	14,000		
	68,000		68,000

The following information has been obtained on scrutiny of cost Accounts:

- (1) Materials and wages are charged at actual cost.
- (2) Factory expenses have been allocated to production at 20% of Prime cost.
- (3) Administrative overhead at ₹ 0.80 per unit of production.
- (4) Selling overhead at ₹ 4.50 per unit sold.

Prepare :

- (i) Cost sheet as per cost accounts.
- (ii) Reconciliation Statement

(B) Write short notes on :

- (1) Give Reason for disagreement between the profits as shown by cost Accounts and profit shown by financial Accounts.
- (2) Over recovery and under recovery of overheads in cost Accounts.

3. Atmavallabh Hospital runs an Intensive care Unit. For this purpose, it has hired a building on 01-06-2017 at a rent of ₹ 60,000 per month with the understanding for 10 Months (Up to Dt. 31-03-2018). The hospital consists of 60 beds and 10 more beds can be comfortably accommodated when the occasion demands. The permanent staffs attached to the hospital are as follows :

- | | | |
|---------------------|---|--|
| 2 (Two) Supervisors | : | Each at a salary of ₹ 25,000 per month |
| 8 (Eight) Nurses | : | Each at a Salary of ₹ 5,000 per month |
| 6 (Six) Ward boys | : | Each at a salary of ₹ 5,000 per month |

Though the hospital was open for the patients all the day in a year, scrutiny of accounts upto 31-03-2018 revealed the following particulars:

- (1) Only for 120 days, the hospital had the full capacity of 60 patients per day.
- (2) Another 80 days, it had on an average 30 beds only occupied per day.
- (3) But, there were occasions when the beds were full, extra beds were hired at a charge of ₹ 250 per day and this did not come to more than 10 extra above the normal capacity on any one day. The total hire charges for extra beds incurred for said period amounted to ₹ 1,00,000. This extra arrangement was made during the 120 days mentioned in the above point no. (1). The fees were paid on the basis of their services to the expert visiting doctors. Amount of their fees worked out to ₹ 60,000 per month in 2017-2018. The other expenses for the hire period were as under:

Medicine supplied	₹ 5,00,000
Cost of Oxygen, X-ray etc.	₹ 4,00,000
Laundry charges for cloths, bed-sheet and pillow cover etc.	₹ 3,00,000
Expenses of other services to patient's	₹ 2,00,000
Building Repairing and maintenance (Fixed)	₹ 2,00,000
General administration charges (Fixed)	₹ 1,00,000

If the hospital recovered an overall amount of ₹ 500 per day on an average from each patient, what are the total profit and loss and per patient profit and loss made by the hospital.

OR

- (A) Tirth Transport Co. supplies the following information in respect of a Truck of 5 tonne capacity

Cost of Truck	₹ 8,00,000
Scrape value	10%
Estimated Life	12 Years
Driver's Salary	₹ 25,000 p.m.
Cleaner's Salary	₹ 20,000 p.m.
Taxes	₹ 1,80,000 p.a.
Insurance	₹ 1,20,000 p.a.
Share of general expenses	₹ 60,000 p.a.
Repairs and Maintenance	₹ 10,000 p.m.
Diesel, Oil etc.	₹ 150 per trip each way

The truck carries goods from one city to another city covering a distance of 100 km each way. Daily 2 (Two) round trips are undertaken and truck runs 25 days a month. On outward trip freight is available to the extent of full capacity and on return trip 50% of the capacity.

Work out operating cost per tonne kilometre.

- (B) Write short notes on : (any two)

- (1) Operating Costing
- (2) Characteristics of operating costing
- (3) Fixed and Variable Expenses

4. The following is the Trial Balance of Rupesh Builders as on 31-03-2018 :

14

Particulars	Debit ₹	Credit ₹
Land and Building	1,00,000	
Creditors		20,000
Bills Payable		15,000
Cash on hand and with Bank	9,000	
Drawing and Capital	35,000	2,00,000
Contract Account:		
Materials Supplied	70,000	
Plant (supplied on 01-04-2017)	80,000	
Wages paid	90,000	
Miscellaneous expenses paid for contract	40,000	
Contractee's A/c (Cash received being 90% of the work certified)		1,89,000
	4,24,000	4,24,000

The contract price is ₹ 4,00,000. The contract was begun on 01-04-2017. Of the plant and material charged on contract, Plant costing ₹ 7,000 and material costing ₹ 8,000 were stolen away from the site.

On 31-03-2018 Plant costing ₹ 10,000 was returned to the stores; the value of the material on the site was ₹ 39,300 and the cost of work done but not certified was ₹ 70,000.

Provide depreciation at 10% p.a. on plant and 10% p.a. on Land and Building.

Miscellaneous expenses for the contract amounting to ₹ 20,000 were outstanding.

Prepare Contract A/c, after taking 2/3 profit, on cash basis to profit and Loss A/c and Balance Sheet as on 31-03-2018

OR

(A) The following budgeted details are available from Kaivan manufacturing co.

Direct Materials ₹ 2,10,000

Direct Wages :

Hardware Dept. (8,000 Hours) ₹ 40,000

Software Dept. (10,000 Hours) ₹ 50,000 ₹ 90,000

Work overheads :

Hardware Dept. ₹ 80,000

Software Dept. ₹ 1,00,000 ₹ 1,80,000

Administrative Overheads ₹ 1,20,000

Selling Overheads ₹ 70,000

Distribution Overheads ₹ 80,000

Assuming that the company follows absorption method of costing, you are required to:

(1) Prepare a Schedule of Overhead rates from the figures available stating the basis of overhead recovery rates used under the given circumstances.

(2) Work out a cost Estimate for following job based on overhead so computed :

Direct Material : X 20 Kg. at ₹ 5

Y 10kg. at ₹ 20

Direct Labour : Hardware Dept. 60 Hours

Software Dept. 80 Hours

(On the basis of hourly rate.)

(B) Write short notes : (any two)

- (1) Characteristics of job costing
- (2) Escalation clause
- (3) Advantages of job Costing

5. In the following sub questions, more than one answer are given, of which only one answer is correct. Select the correct answer supported by necessary explanation/working note. (any seven) 14

(1) Find out the monthly tonne kilometres from the following information :

Labdhi Transport Company carries goods from one city to other city covering a distance of 40 km. each way. On outward trip freight is available to the extent of full capacity (i.e. 8 tonne) and on return trip at 50% capacity. Daily one round trip is possible. The truck runs on an average 25 days in a month.

- (A) 8,000 (B) 16,000
 (C) 10,000 ~~(D) 12,000~~

(2) Find out passenger kilometre fare for a bus of Kirit Travels co. from the following information :

Kilometres	1	2	3	4	5
Passengers	5,000	10,000	8,000	4,000	1,000

Fixed Cost ₹ 1,80,000 and Operating cost ₹ 4,50,000. Find out fare per passenger kilometre, If the owner wants to earn profit 25% of net earnings.

- (A) 15 ~~(B) 11.25~~
 (C) 12 (D) None

(3) What would be the cost of direct labour, if the prime costs, conversion costs and total factory cost were ₹ 1, 22,000, ₹ 3, 00,000 and ₹ 4, 10,000 respectively?

- (A) 12,000 (B) 17,000
 (C) 85,000 ~~(D) None~~

(4) In 2017 cost of materials and direct labour per unit were ₹ 200 and ₹ 400 respectively. In 2018 Price of materials will raise by 50% and labour cost will decrease by 7%. What will be overall increase in percentage in cost of 60th ?

- (A) 50% (B) 7%
 (C) 21.33% ~~(D) 12%~~

(5) Which of the following items does not cause any difference between the profit disclosed by cost and Financial Books ?

- (A) Use of different "Stock Valuation Method"
 (B) Use of different methods of charging depreciation on assets.
 (C) Rent of the factory building which is hired.
~~(D) Under or over absorption of overheads in cost accounts.~~

- (6) Financial accounts show profit of ₹ 15,000. Following particulars are available for stock of cost Accounts and Financial Accounts :

Particulars	Cost Accounts (₹)	Financial Accounts (₹)
Opening stock of finished goods	24,000	18,000
Closing stock of finished goods	28,000	25,000

What will be profit as per cost accounts ?

- (A) 12,000
 (B) 18,000
 (C) 24,000
 (D) 6,000

- (7) Which of the following statement is not correct ?

- (A) The concept of EBQ is similar to that of Economic Order Quantity.
 (B) In job costing, a Cost Sheet is prepared for each job.
 (C) Batch costing is a variant of job costing.
 (D) Job costing can be most suitable in oil Refinery industry.

- (8) The following details are given for Job No : 999

Direct Materials ₹ 45,200

Direct Labour ₹ 32,000

Works expenses 40% on labour.

Other expenses 20% on work cost.

The tender price should include 10% profit on selling price. What would be the tender price of job No 999 ?

- (A) 12,000
 (B) 1,81,800
 (C) 1,20,000
 (D) 1,18,800

- (9) Escalation clause means:

- (A) Cost Plus contract
 (B) Increase in contract price due to Price hike in materials and labor.
 (C) Cost of contract + Profit

(D) Regular increase in price of contract at fixed percentage per annum.

- (10) Profit of contract A/c ₹ 50,000, Estimated Profit of proforma contract account is ₹ 30,000, Work certified ₹ 80,000 and contract price ₹ 2,00,000 find out how much profit credited to P & L A/c ?

- (A) 12,000
 (B) 20,000
 (C) 13,333
 (D) 8,000